זֹהַר הַקָּדוֹשׁ עִם פֵּרוּשׁ מָתוֹק מִדְּבָשׁ

על הפרשה ועיני דיומא

לוח עמוד היומי בזוה״ק – פרשת וישלח

חלק א/ב – פרשת בראשית/ נח		
יום	ויֶלנא	מתוק מדבש
ראשון	נו ע״ב	תרעו–תרפב
שני	נז ע״א	תרפב–תרפז
שלישי	נז ע״ב	תרפז–תרצג
רביעי	נח ע״א	תרצג–תרחצ
חמישי	נח ע״ב	תרחצ–תשד
שישי	נט ע״א	תשד–א
שב״ק	נט ע״ב	א–ז

לשמיעת שיעורי עמוד היומי
– בלשה״ק ובאידיש –
03.617.11.40

יו״ל בעזהשי״ת ע״י
בית הזוהר ״מתוק מדבש״ ת.ר. 5315 ירושלים

עלון מס׳ 417 | פרשת ויצא תשפ״ז

דָּוִד סִדֵּר שֶׁהַכֹּהֲנִים יְשׁוֹרְרוּ לִפְנֵי הַשי״ת בְּעִיר דָּוִד כְּדֵי לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת

כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ, מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דְּמַאן דְּמִזַּמֵּן לְמַלְכָּא יְשַׁנֵּי (דף קמח ע״ב) **עוֹבָדוֹי, בְּגִין לְמֵיהַב חֶדְוָה לְמַלְכָּא, אִי אָרְחֵיהּ דְּמַלְכָּא דְּחָדָאן לֵיהּ בְּדִיחֵי הֶדְיוֹטֵי, יְסַדֵּר קַמֵּיהּ בְּדִיחֵי רוֹפִינוּס וּפַרְדַּשְׁכֵי, וְאִי לָאו, לָאו אִיהוּ** (בְּגִין) **בְּדִיחוּתָא דְּמַלְכָּא.**

תָּא חֲזֵי דָּוִד זַמִּין לֵיהּ לְמַלְכָּא וּלְמַטְרוֹנִיתָא לְנַיְחָא, מָה עֲבַד שַׁנֵּי בְּדִיחֵי דְּמַלְכָּא בְּגִין רוֹפִינוּס, וּמַאן נִינְהוּ, דִּכְתִיב (תהלים קלב ט) **כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ, וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ, לְוָיֶיךָ יְרַנֵּנוּ מִבָּעֵי לֵיהּ, דְּהָא לֵיוָאֵי אִינּוּן בְּדִיחֵי מַלְכָּא, וְהַשְׁתָּא דָּוִד דְּזַמִּין לֵיהּ לְנַיְחָא, עֲבַד כָּהֲנֵי וַחֲסִידֵי דְּלֵיהֲווּ אִינּוּן בְּדִיחֵי מַלְכָּא, אָמַר לֵיהּ קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דָּוִד, לָא בָּעֵינָא לְאַטְרָחָא עָלָךְ** (אלין), (נ״א אָמַר לֵיהּ קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּוִד לָאו הָכִי), **אָמַר לֵיהּ דָּוִד, מָארִי** (לָאו הָכִי אֶלָּא) **כַּד**

מָתוֹק מִדְּבָשׁ

דָּוִד סִדֵּר שֶׁהַכֹּהֲנִים יְשׁוֹרְרוּ לִפְנֵי הַשי״ת בְּעִיר דָּוִד כְּדֵי לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת

כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ, מִכָּאן אוֹלִיפְנָא

דְּמַאן דְּמִזַּמֵּן לְמַלְכָּא יְשַׁנֵּי (דף קמח עמוד ב)

עוֹבָדוֹי מִכָּאן לָמְדְנוּ כִּי מִי שֶׁמְּזַמֵּין אֶת הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ יְשַׁנֶּה אֶת מִנְהֲגֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּהְיוּ מְכֻבָּדִים יוֹתֵר, **בְּגִין לְמֵיהַב חֶדְוָה לְמַלְכָּא** כְּדֵי לִגְרוֹם שִׂמְחָה לְהַמֶּלֶךְ, **אִי אָרְחֵיהּ דְּמַלְכָּא דְּחָדָאן לֵיהּ בְּדִיחֵי הֶדְיוֹטֵי** אִם דַּרְכּוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ שְׂמֵחִים אוֹתוֹ בַּדְּחָנִים הֶדְיוֹטִים, **יְסַדֵּר קַמֵּיהּ בְּדִיחֵי רוֹפִינוּס וּפַרְדַּשְׁכֵי** יְסַדֵּר לְפָנָיו בַּדְּחָנִים שֶׁהֵם שָׂרִים וּנְכִבָּדִים, **וְאִי לָאו** וְאִם לֹא עָשָׂה כֵּן, **לָאו אִיהוּ בְּדִיחוּתָא דְּמַלְכָּא** אֵין כָּאן שִׂמְחַת הַמֶּלֶךְ לְפִי שֶׁלֹּא הוֹסִיף לְהַמֶּלֶךְ יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ בְּבֵיתוֹ.

תָּא חֲזֵי דָּוִד זַמִּין לֵיהּ לְמַלְכָּא וּלְמַטְרוֹנִיתָא לְנַיְחָא

בֹּא וּרְאֵה דָּוִד הִזְמִין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה שֶׁהֵם זְעֵיר אַנְפִּין וְנֻקְבֵיהּ לְמְנוּחָתָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר קוּמָה ה׳ לִמְנוּחָתֶךָ,

מָה עֲבַד שַׁנֵּי בְּדִיחֵי דְּמַלְכָּא בְּגִין רוֹפִינוּס מֶה עָשָׂה שִׁנָּה אֶת הַבַּדְּחָנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּהְיוּ שָׂרִים נִכְבָּדִים, **וּמַאן נִינְהוּ** וּמִי הֵם הַשָּׂרִים שֶׁסִּדֵּר דָּוִד, וְאָמַר כְּמוֹ **דִּכְתִיב כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ** וְשׁוֹאֵל לָמָּה כָּתוּב **וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ, לְוָיֶיךָ יְרַנֵּנוּ מִבָּעֵי לֵיהּ** וּלְוָיֶיךָ יְרַנֵּנוּ הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר, **דְּהָא לֵיוָאֵי אִינּוּן בְּדִיחֵי מַלְכָּא** כִּי הַלְוִיִּם הַמְמֻנִּים עַל הַשִּׁירָה וְהָרִנָּה הֵם הַמְשַׂמְּחִים אֶת הַמֶּלֶךְ תָּמִיד בְּשִׁירָם וְזִמְרָם, **וְהַשְׁתָּא דָּוִד דְּזַמִּין לֵיהּ לְנַיְחָא** וְעַתָּה שֶׁדָּוִד הִזְמִין אֶת הַמֶּלֶךְ לִמְנוּחָה לְעִיר דָּוִד, **עֲבַד כָּהֲנֵי וַחֲסִידֵי דְּלֵיהֲווּ אִינּוּן בְּדִיחֵי מַלְכָּא** עָשָׂה שֶׁהַכֹּהֲנִים וְהַחֲסִידִים יִהְיוּ מְשַׂמְּחֵי הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי הָאָרוֹן וְלֹא הַלְוִיִּם, **אָמַר לֵיהּ קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דָּוִד, לָא בָּעֵינָא לְאַטְרָחָא אִלֵּין** אֵינִי רוֹצֶה לְהַטְרִיחַ אֶת אֵלּוּ שֶׁאֵין דַּרְכָּם לְשׁוֹרֵר, **אָמַר לֵיהּ דָּוִד** לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, **מָארִי כַּד אַנְתְּ בְּהֵיכָלָךְ אַתְּ עָבִיד רְעוּתָךְ** אֲדוֹנִי כְּשֶׁאַתָּה בְּהֵיכָלְךָ, דְּהַיְינוּ כְּשֶׁשְּׁהִיָּה הָאָרוֹן בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, אַתָּה תַּעֲשֶׂה כִּרְצוֹנְךָ שֶׁהַלְוִיִּם יְשׁוֹרְרוּ, **הַשְׁתָּא דְּזַמִּינְנָא לָךְ בִּרְעוּתִי קָיְימָא מִלָּה** אֲבָל עַתָּה שֶׁהִזְמַנְתִּי אוֹתְךָ לְבֵיתִי לְעִיר דָּוִד בִּרְצוֹנִי תָּלוּי הַדָּבָר,

אֲנַתְּ בְּהֵיכְלָךְ אַתְּ עָבִיד רְעוּתָךְ, הַשְׁתָּא דְּזַמִּינְנָא לָךְ, בִּרְעוּתִי קָיְימָא מִלָּה לְאַקְרָבָא אִלֵּין, דְּאִינּוּן חֲשִׁיבֵי יַתִּיר, אַף עַל גַּב דְּלָאו אָרְחַיְיהוּ בְּהַאי.

מִכָּאן אוֹלִיפְנָא דְּמַאן דְּאִיהוּ בְּבֵיתֵיהּ יְסַדֵּר אוֹרְחַיְיהוּ וְעוֹבָדַיְיהוּ כִּרְעוּתֵיהּ, אִי מְזַמְּנִין לֵיהּ יַעֲבִיד רְעוּתֵיהּ דְּאוּשְׁפִּיזֵיהּ כְּמָה דְּמִסַּדַּר עֲלוֹי, דְּהָא דָּוִד אַחְלַף לֵיוָאֵי וְסַדַּר כָּהֲנֵי, וְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים מִלָּה כִּרְעוּתֵיהּ, אָמַר דָּוִד (שם פסוק י) בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ, סְדוּרָא דְּקָא סַדַּרְנָא לָא יְתוּב לַאֲחוֹרָא, אָמַר לֵיהּ קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּוִד, חַייָךְ אֲפִילּוּ בְּמָאנִין דִּילִי לָא אֶשְׁתַּמֵּשׁ, אֶלָּא בְּמָאנִין דִּילָךְ, וְלָא זָז קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתַּמָּן, עַד דְּיָהִיב לֵיהּ נְבְזְבָזָן וּמַתְּנָן, דִּכְתִיב (שם פסוק יא) נִשְׁבַּע יהו״ה לְדָוִד אֱמֶת לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה, מִפְּרִי בִטְנְךָ אָשִׁית לְכִסֵּא לָךְ. אַתָּא רַבִּי יִצְחָק וּנְשָׁקֵיהּ, אָמַר אִי לָא אַתֵּינָא לְהַאי אָרְחָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דַּייָ.

דָּוִד לְמֵד זְכוּת עַל עַצְמוֹ כְּדֵי שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ עַל יִשְׂרָאֵל

רַבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים סה ד) דִּבְרֵי עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מֶנִּי פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם, הַאי קְרָא קַשְׁיָא דְּלָאו סֵיפֵיהּ רֵישֵׁיהּ וְלָאו רֵישֵׁיהּ סֵיפֵיהּ, אֶלָּא דָּוִד בָּעָא עַל גַּרְמֵיהּ וּלְבָתַר בָּעָא עַל כֹּלָּא,

מָתוֹק מִדְּבָשׁ

לְאַקְרָבָא אִלֵּין דְּאִינּוּן חֲשִׁיבֵי יַתִּיר לְקָרֵב אֶת הַכֹּהֲנִים שֶׁהֵם חֲשׁוּבִים יוֹתֵר שֶׁהֵם יְשׁוֹרְרוּ, אַף עַל גַּב דְּלָאו אָרְחַיְיהוּ בְּהַאי אַף עַל פִּי שֶׁאֵין דַּרְכָּם לָשִׁיר וּלְרַנֵּן, וְטַעְמוֹ שֶׁל דָּוִד הָיָה כִּי כְּשֶׁהַכֹּהֲנִים שֶׁהֵם מִצַּד הַחֶסֶד אוֹמְרִים שִׁירָה וְרִנָּה שֶׁהִיא מִצַּד הַגְּבוּרָה, עַל יְדֵי זֶה הֵם מַמְתִּיקִים אֶת הַגְּבוּרוֹת עַל יְדֵי הַחֲסָדִים.

מִכָּאן אוֹלִיפְנָא מִכָּאן לָמַדְנוּ, דְּמַאן דְּאִיהוּ בְּבֵיתֵיהּ יְסַדֵּר אוֹרְחַיְיהוּ וְעוֹבָדַיְיהוּ כְּרְעוּתֵיהּ כִּי מִי שֶׁהוּא בְּבֵיתוֹ יְסַדֵּר דְּרָכָיו וּמַעֲשָׂיו כִּרְצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פ״ו כה) לְהִיוֹת כָּל אִישׁ שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ, אִי מְזַמְּנִין לֵיהּ יַעֲבִיד רְעוּתֵיהּ דְּאוּשְׁפִּיזֵיהּ כְּמָה דְּמִסַּדַּר עֲלוֹי אֲבָל אִם מַזְמִינִים אוֹתוֹ יַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ שֶׁל מְאָרְחוֹ כְּמוֹ שֶׁמְּסַדֵּר לְפָנָיו, כְּמַאֲמַר חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה כָּל מַה שֶׁיֹּאמַר לְךָ בַּעַל הַבַּיִת עֲשֵׂה, דְּהָא דָּוִד אַחְלַף לֵיוָאֵי וְסַדַּר כָּהֲנֵי כִּי דָּוִד הֶחֱלִיף הַלְוִיִּם וְסִדֵּר כֹּהֲנִים תַּחְתֵּיהֶם שֶׁיְּשׁוֹרְרוּ לְפָנָיו הָאָרוֹן אַף עַל פִּי שֶׁאֵין דַּרְכָּם לָשִׁיר וּלְרַנֵּן, וְקַדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים מִלָּה כִּרְעוּתֵיהּ וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קַיֵּים הַדָּבָר כִּרְצוֹנוֹ, כֵּיוָן שֶׁכְּבָנַת דָּוִד הָיְתָה לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת עַל יְדֵי הַחֲסָדִים, אָמַר דָּוִד בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ רְצוֹנוֹ לוֹמַר סְדוּרָא דְּקָא סַדַּרְנָא לָא יְתוּב לַאֲחוֹרָא אֶת הַסֵּדֶר שֶׁסִּדַּרְתִּי לֹא תָּשִׁיב לְאָחוֹר וְלֹא תְּבַטְּלוֹ, אָמַר לֵיהּ קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דָּוִד, חַייָךְ אֲפִילּוּ בְּמָאנִין דִּילִי לָא אֶשְׁתַּמֵּשׁ אֶלָּא בְּמָאנִין דִּילָךְ חַייָךְ שֶׁאֲפִלּוּ בַּכֵּלִים שֶׁלִּי שֶׁהֵם הַלְוִיִּם לֹא אֶשְׁתַּמֵּשׁ רַק אֶשְׁתַּמֵּשׁ בַּכֵּלִים שֶׁלְּךָ שֶׁהֵם הַכֹּהֲנִים, וְכֵן הָיָה כָּל זְמַן שֶׁהָאָרוֹן חָנָה בְּעִיר דָּוִד קֹדֶם שֶׁנִּבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אָז הָיוּ רַק הַכֹּהֲנִים מְשׁוֹרְרִים לִפְנֵי הָאָרוֹן בִּמְקוֹם הַלְוִיִּם, וְלָא זָז קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתַּמָּן עַד דְּיָהִיב לֵיהּ נְבְזְבָזָן וּמַתְּנָן וְלֹא זָז הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִשָּׁם עַד שֶׁנָּתַן לוֹ הוֹרוֹנוֹת וּמַתָּנוֹת דִּכְתִיב נִשְׁבַּע ה׳ לְדָוִד אֱמֶת, לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה פְּרוּשׁ שְׁבוּעָה אֲמִתִּית שֶׁלֹּא יַחֲזֹר מִמֶּנָּה, וּמֶה הָיְתָה הַשְּׁבוּעָה מִפְּרִי בִטְנְךָ אָשִׁית לְכִסֵּא לָךְ פְּרוּשׁ הִבְטִיחוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁמִּזַּרְעוֹ יָשִׂים מֶלֶךְ לָשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא שֶׁלּוֹ, אַתָּא רַבִּי יִצְחָק וּנְשָׁקֵיהּ בָּא רַבִּי יִצְחָק וְנָשַׁק לְאוֹתוֹ הָאִישׁ בְּסוֹד יִחוּד דִּנְשִׁיקִין, אָמַר אִי לָא אַתֵּינָא לְהַאי אָרְחָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דַּייָ אָמַר אִם לֹא הָיִיתִי בָּא לְדֶרֶךְ זֶה אֶלָּא בִּשְׁבִיל לִשְׁמוֹעַ דָּבָר זֶה הָיָה דַּי לִי.

(דף קמח ע״א-ע״ב, ובביאורינו כרך ג עמ׳ רעט-רפב)

דָּוִד לְמֵד זְכוּת עַל עַצְמוֹ כְּדֵי שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ עַל יִשְׂרָאֵל

רַבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר לְהוֹדִיעַ כִּי מַה שֶּׁנִּרְאֶה כְּאִלּוּ אֵין לַצַּדִּיקִים בְּטָחוֹן, הוּא מִטַּעַם שֶׁהֵם מִתְיָרְאִים שֶׁמָּא יִגְרֹם הַחֵטְא, וּתְחִלָּה מְפָרֵשׁ מַה שֶּׁכָּתוּב דִּבְרֵי עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מֶנִּי פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם פֵּרוּשׁ עִנְיְנֵי הָעֲוֹנוֹת שֶׁעָשִׂיתִי גָּבְרוּ מִמֶּנִּי, וְאֵין בְּהַזְכָּיוֹת כְּדֵי לְהַכְרִיעַ אוֹתָם, עִם כָּל זֶה אַתָּה בְּחַסְדְּךָ תְּכַפְּרֵם, הַאי קְרָא קַשְׁיָא, דְּלָאו סֵיפֵיהּ

דִּבְרֵי עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מֶנִּי, אָמַר דָּוִד אֲנָא יָדַעְנָא בִּגַרְמַי דְּחַבְנָא, אֲבָל כַּמָּה חַיָּיבִין אִינּוּן בְּעָלְמָא דְּאִתְגַּבְּרוּ חוֹבַיְיהוּ עֲלַיְיהוּ יַתִּיר מִנִּי, הוֹאִיל וְכֵן, לִי (דף קנא ע"א) **וּלְהוֹן, פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם.**

תָּא חֲזֵי בְּשַׁעְתָּא דְּחַיָּיבִין סַגִּיאִין בְּעָלְמָא, אִינּוּן סָלְקִין עַד הַהוּא אֲתַר דְּסִפְרֵי דְּחַיָּיבֵיָּא אִתְפַּתְּחוּ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (דניאל ז י) **דִּינָא יְתִיב וְסִפְרִין פְּתִיחוּ, וְהַהוּא סֵפֶר** (דִּינָא עֲלָהּ קָיְימָא), (נ"א לְעֵילָּא מֵרֵישֵׁיהּ דְּדָוִד אִיהוּ), **בְּגִינֵי כָךְ דִּבְרֵי עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מֶנִּי, וְעַל דָּא פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם.**

עִנְיַן שִׁמְחַת דָּוִד בִּיסוּרָיו בָּעוֹלָם הַזֶּה

וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר בַּשָּׂדֶה וְגוֹ', רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (שם ג א) **מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ, הַאי קְרָא אִתְעָרוּ בֵּיהּ חַבְרַיָּא, אֲבָל מִזְמוֹר לְדָוִד, אַמַּאי קָאָמַר שִׁירָה, אִי בְּגִין דִּבְרֵיהּ אִיהוּ דְּקָם עֲלֵיהּ, קִינָה יַתִּיר מִבָּעֵי לֵיהּ, דְּהָא אַבְאֵישׁ עֲלוֹי דְּבַר נַשׁ זְעֵיר מִקְּרִיבוֹי, מִדְּאַחֲרָא סַגִּי, אֶלָּא מִזְמוֹר לְדָוִד, אָמַר שִׁירָה, וְהָכִי בָּעֵי דָּוִד, דְּחָשִׁיב דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ**

מָתוֹק מִדְּבָשׁ

רֵישֵׁיהּ וְלָאו רֵישֵׁיהּ סֵיפֵיהּ פְּסוּק זֶה קָשֶׁה כִּי אֵין סוֹפוֹ דּוֹמֶה לְרֹאשׁוֹ וְלֹא רֹאשׁוֹ לְסוֹפוֹ, כִּי בַּתְּחִלָּה כָּתוּב גָּבְרוּ מֶנִּי בִּלְשׁוֹן יָחִיד, וּבְסוֹפוֹ כָּתוּב פְּשָׁעֵינוּ בִּלְשׁוֹן רַבִּים, וְהָיָה לוֹ לוֹמַר פְּשָׁעַי אַתָּה תְכַפֵּרֵם, וּמְתָרֵץ **אֶלָּא דָּוִד בָּעָא עַל גַּרְמֵיהּ וּלְבָתַר בָּעָא עַל כֹּלָּא** אֶלָּא דָּוִד הִתְפַּלֵּל וְלִמֵּד זְכוּת עַל עַצְמוֹ תְּחִלָּה כְּדֵי שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְאַחַר כָּךְ הִתְפַּלֵּל עַל כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּתְכַּפְּרוּ עֲוֹנוֹתֵיהֶם, וְזֶה פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק **דִּבְרֵי עֲוֹנוֹת** שֶׁל רִשְׁעִים אֲחֵרִים **גָּבְרוּ מֶנִּי גָּבְרוּ** עַל עֲוֹנוֹתַי, **אָמַר דָּוִד, אֲנָא יָדַעְנָא בִּגַרְמַי דְּחַבְנָא** אֲנִי יוֹדֵעַ בְּעַצְמִי שֶׁחָטָאתִי, **אֲבָל כַּמָּה חַיָּיבִין אִינּוּן בְּעָלְמָא דְּאִתְגַּבְּרוּ חוֹבַיְיהוּ עֲלַיְיהוּ יַתִּיר מִנִּי** אֲבָל כַּמָּה רְשָׁעִים יֵשׁ בָּעוֹלָם שֶׁנִּתְגַּבְּרוּ וְנִתְרַבּוּ עֲוֹנוֹתֵיהֶם יוֹתֵר מֵעֲוֹנוֹתַי, וּכְשֶׁהִתְחַשְּׁבְנִי לְעֻמָּתָם הֲרֵי אֲנִי כְּצַדִּיק וְרָאוּי שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתִי, **הוֹאִיל וְכֵן** לָכֵן אֲנִי בָּא לְבַקֵּשׁ, **לִי** (דף קנא עמוד א) **וּלְהוֹן פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם** לִי וְגַם לָהֶם תְּכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ.

וּמְפָרֵשׁ עוֹד אֶת הַפָּסוּק בְּאֹפֶן אַחֵר וְאָמַר **תָּא חֲזֵי בְּשַׁעְתָּא דְּחַוּבִין** (ס"ג ד"ז) **סַגִּיאִין בְּעָלְמָא** בָּא וּרְאֵה בְּשָׁעָה שֶׁהָעֲוֹנוֹת רַבִּים בָּעוֹלָם, **אִינּוּן סָלְקִין עַד הַהוּא אֲתַר** הֵם עוֹלִים עַד הֵיכָל הַגְּבוּרָה, **דְּסִפְרֵי דְּחַיָּיבֵיָּא אִתְפַּתְּחוּ** שֶׁשָּׁם פְּתוּחִים סִפְרֵי הָרְשָׁעִים לְדוּנָם לְזְכוּת אוֹ לְחוֹב, **כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר דִּינָא יְתִיב** הַדַּיָּנִים יֵשְׁבוּ לַמִּשְׁפָּט, **וְסִפְרִין פְּתִיחוּ** וְסִפְרֵי הַזִּכְרוֹנוֹת שַׁיָּשׁ לְכָל אֶחָד סֵפֶר לְעַצְמוֹ שֶׁבָּהֶם נִפְרָטִים כָּל מַעֲשָׂיו הֵמָּה פְּתוּחִים לְפָנֵי הַדַּיָּנִים, וְהַהוּא סֵפֶר וְסֵפֶר הַהוּא שֶׁפָּתוּחַ בְּהֵיכַל הַגְּבוּרָה, **לְעֵילָּא מֵרֵישֵׁיהּ דְּדָוִד אִיהוּ** הוּא לְמַעְלָה מֵרֹאשׁוֹ שֶׁל דָּוִד פֵּרוּשׁ לְמַעְלָה מֵהַמַּלְכוּת הַנִּקְרֵאת דָּוִד, **בְּגִינֵי כָךְ** לָכֵן אָמַר דָּוִד **דִּבְרֵי עֲוֹנוֹת גָּבְרוּ מֶנִּי** פֵּרוּשׁ שֶׁדִּבְרֵי הָעֲוֹנוֹת שֶׁנִּפְרָטִים בְּסִפְרֵי הָרְשָׁעִים גָּבְרוּ וְעָלוּ לְהֵיכַל הַגְּבוּרָה שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִמְּדָתִי שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת [הַשְּׁכִינָה] לָכֵן אֵין בִּיכָלְתִּי לְתַקְּנָם וּלְהַמְתִּיקָם, **וְעַל דָּא פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם** וְעַל כֵּן רַק אַתָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי מִדַּת הַחֶסֶד הַנִּקְרֵאת אַתָּה (פְּסוּד (פְּהַלִּיס קי ד) מַפֶּה כֹּהֵן לְעוֹלָם) שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִן הַגְּבוּרָה, תַּשְׁפִּיעַ מֵימֵי חַסְדְּךָ לְכַפֵּר הַפְּשָׁעִים לְטַהֲרָם וּלְקַנְּחָם.

(דף קנ ע"ב-קנא ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' שב-שג)

עִנְיַן שִׁמְחַת דָּוִד בִּיסוּרָיו בָּעוֹלָם הַזֶּה

וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר בַּשָּׂדֶה וְגוֹ' כְּדֵי לְפָרֵשׁ פָּסוּק זֶה **רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר** הַקְּדִים לְפָרֵשׁ מַה שֶּׁכָּתוּב **מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ, הַאי קְרָא אִתְעָרוּ בֵּיהּ חַבְרַיָּא** בְּפָסוּק זֶה כִּבֵּר נִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים בְּמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת דַּף ז עַמּוּד ב, וְאָמְרוּ שֶׁכֵּיוָן שֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְדָוִד (שְׁמוּאֵל ב' יב יא) הִנְנִי מֵקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתֶךָ הָיָה עָצֹב, אָמַר שֶׁמָּא עֵבֶד אוֹ מַמְזֵר הוּא דְּלָא חָיֵיס עָלַי, כֵּיוָן דַּחֲזָא דְּאַבְשָׁלוֹם הוּא שָׁמַח מִשּׁוּם הָכִי אָמַר מִזְמוֹר, **אֲבָל** עִם כָּל זֶה קָשֶׁה מַה שֶּׁכָּתוּב **מִזְמוֹר לְדָוִד, אַמַּאי קָאָמַר שִׁירָה** לָמָּה אָמַר שִׁירָה עַל שֶׁהָיָה צָרִיךְ לִבְרוֹחַ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ, **אִי בְּגִין דִּבְרֵיהּ אִיהוּ דְּקָם עֲלֵיהּ** אִם מִשּׁוּם שֶׁבְּנוֹ הוּא שֶׁקָּם עָלָיו וְלֹא עֶבֶד אוֹ מַמְזֵר כְּמַאֲמַר חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, הֲלֹא **קִינָה יַתִּיר מִבָּעֵי לֵיהּ** נָכוֹן יוֹתֵר שֶׁיֹּאמַר קִינָה עַל זֶה, **דְּהָא אַבְאֵישׁ עֲלוֹי דְּבַר נַשׁ זְעֵיר מִקְּרִיבוֹי מִדְּאַחֲרָא סַגִּי** כִּי יַכְאִיב לָאָדָם צַעַר קָטָן שֶׁמְּקֻבָּל מִקְּרוֹבָיו יוֹתֵר מִצַּעַר גָּדוֹל שֶׁמְּקֻבָּל מֵאֲחֵרִים, וּמְתָרֵץ **אֶלָּא מִזְמוֹר**

הוּא סָלִיק לֵיהּ חוֹבוֹי לְהַהוּא עָלְמָא, כֵּיוָן דְּהָכָא בְּהַאי עָלְמָא בָּעֵי לְמִגְבֵּיהּ מְנִיהּ חָדֵי. תּוּ דְּחָמָא דְּעִלָּאֵי מְנֵיהּ הֲווֹ בְּעָלְמָא דְּקָא בָּרְחוּ, וְכֻלְּהוּ בִּלְחוֹדַיְיהוּ, יַעֲקֹב עָרַק דִּכְתִיב (הושע יב ג) וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שְׂדֵה אֲרָם, וְעָרַק בִּלְחוֹדוֹי, מֹשֶׁה עָרַק דִּכְתִיב (שמות ב טו) וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה, וְעָרַק בִּלְחוֹדוֹי, וְדָוִד בָּרַח, כָּל אִינּוּן שׁוּלְטָנֵי אַרְעָא, וְכָל אִינּוּן גִּיבָּרֵי אַרְעָא, וְרֵישֵׁיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, כֻּלְּהוּ עָרְקִין עִמֵּיהּ, וְסָחֲרִין לֵיהּ מִימִינֵיהּ וּמִשְּׂמָאלֵיהּ לְנַטְרָא לֵיהּ מִכָּל סִטְרִין, כֵּיוָן דְּחָמָא שְׁבָחָא דָּא אָמַר שִׁירָתָא.

הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה נַעֲשֶׂה בֶּן חֹרִין מִכָּל טִרְחָה וּתְלָאָה

דָּבָר אַחֵר, וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קו ג) אַשְׁרֵי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת, שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט, זַכָּאִין אִינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהֵב לוֹן אוֹרַיְיתָא דְּקִשׁוֹט לְאִשְׁתַּדָּלָא בָּהּ יְמָמָא וְלֵילֵי, דְּהָא כָּל מַאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא, אִית לֵיהּ חֵירוּ מִכֹּלָּא, חֵירוּ מִן מוֹתָא, דְּלָא יָכְלָא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ, וְהָא אוֹקְמוּהָ, בְּגִין דְּכָל מַאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא וְאִתְאַחִיד בָּהּ, אִתְאַחִיד בְּאִילָנָא דְּחַיֵּי

מָתוֹק מִדְּבָשׁ

לְדָוִד, אָמַר שִׁירָה אֶלָּא לְכֵן אָמַר שִׁירָה, וְהָכִי בָּעֵי דָּוִד כִּי כָּךְ רָצָה דָּוִד לוֹמַר שִׁירָה עַל צָרָתוֹ עַל יְדֵי בְּנוֹ, דְּחָשִׁיב דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סָלִיק לֵיהּ חוֹבוֹי לְהַהוּא עָלְמָא שֶׁמְּקֻדָּם חָשַׁב שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִסְלַח וְיִשְׁמֹר עֲוֹנוֹ לְהַעֲנִישׁוֹ לָעוֹלָם הַבָּא, כֵּיוָן דְּחָמָא דְּהָכָא בְּהַאי עָלְמָא בָּעֵי לְמִגְבֵּיהּ מְנֵיהּ חָדֵי כֵּיוָן שֶׁרָאָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לִפְרוֹעַ מִמֶּנּוּ עֲוֹנוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה שָׁמַח וְאָמַר שִׁירָה, רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁמַּח בַּיִּסּוּרִים שֶׁבָּאוּ עָלָיו כִּי יָפִים כָּל מִינֵי יִסּוּרִים בָּעוֹלָם הַזֶּה מִשָּׁעָה אַחַת עֹנֶשׁ בָּעוֹלָם הַבָּא.

תּוּ עוֹד טַעַם לָמָּה אָמַר דָּוִד שִׁירָה, דְּחָמָא דְּעִלָּאֵי מְנֵיהּ הֲווֹ בְּעָלְמָא דְּקָא בָּרְחוּ שֶׁגְּדוֹלִים וַחֲשׁוּבִים מִמֶּנּוּ הָיוּ בָּעוֹלָם שֶׁבָּרְחוּ מִבֵּיתָם, וְאָמַר עַל עַצְמוֹ וְכִי אֲנִי גָּדוֹל מֵהֶם, וְכֻלְּהוּ בִּלְחוֹדַיְיהוּ וְעוֹד שֶׁכֻּלָּם בָּרְחוּ לְבַדָּם, וּמְפֹרָשׁ יַעֲקֹב עָרַק יַעֲקֹב בָּרַח מֵאָחִיו עֵשָׂו שֶׁרָצָה לְהָרְגוֹ דִּכְתִיב וַיִּבְרַח יַעֲקֹב שְׂדֵה אֲרָם, וְעָרַק בִּלְחוֹדוֹי וּבָרַח לְבַדּוֹ, מֹשֶׁה עָרַק גַּם מֹשֶׁה בָּרַח דִּכְתִיב וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה, וְעָרַק בִּלְחוֹדוֹי וְגַם הוּא בָּרַח לְבַדּוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן וְדָוִד בָּרַח כְּשֶׁבָּרַח דָּוִד כָּל אִינּוּן שׁוּלְטָנֵי אַרְעָא כָּל אוֹתָם שַׁלִּיטֵי הָאָרֶץ, וְכָל אִינּוּן גִּיבָּרֵי אַרְעָא וְרֵישֵׁיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל וְכָל אוֹתָם גִּבּוֹרֵי הָאָרֶץ וְרָאשֵׁיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כֻּלְּהוּ עָרְקִין עִמֵּיהּ כֻּלָּם בָּרְחוּ עִמּוֹ, וְסָחֲרִין לֵיהּ מִימִינֵיהּ וּמִשְּׂמָאלֵיהּ לְנַטְרָא לֵיהּ מִכָּל סִטְרִין וְהָיוּ מְסַבְּבִים אוֹתוֹ מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ לִשְׁמוֹר אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדָדִים, כֵּיוָן דְּחָמָא שְׁבָחָא דָּא אָמַר שִׁירָתָא כֵּיוָן שֶׁרָאָה שֶׁבַח וּמַעֲלָה זוֹ שֶׁבְּרִיחָתוֹ הָיְתָה בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבִזָּיוֹן וְגַם הָיוּ שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מִכָּל צְדָדָיו אָמַר שִׁירָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

(דף קנא ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' שי-שיא)

הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה נַעֲשֶׂה בֶּן חֹרִין מִכָּל טִרְחָה וּתְלָאָה

דָּבָר אַחֵר חוֹזֵר לְתְחִלַּת הַפָּרָשָׁה וּמְפָרֵשׁ בְּאֹפֶן אַחֵר מַה שֶּׁכָּתוּב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה וְקֹדֶם שֶׁמְּפָרֵשׁ פָּסוּק זֶה רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר הִקְדִּים לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָהּ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאָמַר מַה שֶּׁכָּתוּב אַשְׁרֵי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת וּמְפָרֵשׁ שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט פֵּרוּשׁוֹ זַכָּאִין אִינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָהֵב לוֹן אוֹרַיְיתָא דְּקִשׁוֹט לְאִשְׁתַּדָּלָא בָּהּ יְמָמָא וְלֵילֵי אַשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת לַעֲסוֹק בָּהּ יוֹמָם וְלַיְלָה, דְּהָא כָּל מַאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא אִית לֵיהּ חֵירוּ מִכֹּלָּא כִּי כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ חֵרוּת מִכָּל דָּבָר, רְצוֹנוֹ לוֹמַר חֵרוּת מִשִּׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת וּמִדֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁל מְלָאכָה, וְגַם נִצּוֹל מִיִּסּוּרִים, וְעַל הַכֹּל חֵירוּ מִן מוֹתָא דְּלָא יָכְלָא לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ וְהָא אוֹקְמוּהָ חֵרוּת מִן מַלְאַךְ הַמָּוֶת שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁלוֹט עָלָיו כְּמוֹ שֶׁכָּבָר בֵּאֲרוּהוּ, רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ מֵת עַל יָדוֹ אֶלָּא נִשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת בִּנְשִׁיקָה, בְּגִין דְּכָל מַאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא וְאִתְאַחִיד בָּהּ אִתְאַחִיד בְּאִילָנָא דְּחַיֵּי לְפִי שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּמַחֲזִיק בָּהּ עַל יְדֵי שֶׁהוּגָה בָּהּ יוֹמָם וָלַיְלָה הוּא נֶאֱחָז בַּתְּפָאֶרֶת הַנִּקְרָא עֵץ הַחַיִּים.

(דף קנב ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' שיח)

לקבלת העלון מידי שבוע יש לשלוח אימייל בכתובת:
3022233@gmail.com
הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ" ע"פ "מָתוֹק מִדְּבָשׁ" הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל
מוקד הזמנות: 02-50-222-33 www.matokmidvash.com